

would be necessary to perform ≈ 26.3 corneal grafting surgeries per million population annually.

The study carried out a comparative analysis of average data on tissue transplants in the EU countries for 2018, with data from the Republic of Moldova. At the level of the EU countries, in 2018, 26.5 ophthalmic tissue transplants were performed with 48.4 grafts per million population (data provided by 21 countries with 416 million population) [4]. Therefore, the estimated annual needs for the Republic of Moldova correspond to the number of corneal grafting surgeries performed in the EU countries.

Conclusions. The study revealed that annual assessment of the degree of assurance of the health system with corneal grafts and ensuring minimum stocks in the Human Tissue Bank will cover the needs of practical medicine. This requires a complex analysis of the donation and transplantation process at the national level, the activity of the Human Tissue Bank, the morbidity of the population through various diseases that require transplantation.

Keywords: corneal graft, transplantation, corneal pathology.

Bibliography

1. Global Alliance of Eye Bank Associations. *Global eyecare community unveil new ethical agreement for use of eye tissue*. Melbourne: GAEBAA; 2018 [accesat la 20.11.2018]. Disponibil la: <http://www.gaeba.org/wp-content/uploads/2018/06/Media-Release-Global-Community-Unveil-Bioethical-Framework-for-Eye-Tissue.-14.06.2018.pdf>
2. Gain P, Jullienne R, Aldossary M, Acquart S, Cognasse F, Thuret F. Global Survey of Corneal Transplantation and Eye Banking. *JAMA Ophthalmology*. 2016; 134(2): 167-173.
3. Cușnir V, Lupan V, Dumbăveanu L, Andronic S, Cușnir V. Rezultatele activității echipei de transplant din cadrul clinicii oftalmologice nr. 2 pe parcursul anilor 2013-2018. In: *Materialele conferinței științifico-practice a oftalmologilor din municipiul Chișinău cu participarea internațională „Actualități în oftalmologie”. Ediția a VI-a. Chișinău; 2019. p. 76-77.*
4. Council of Europe, European Directorate for the Quality of Medicines & HealthCare (EDQM); Domínguez-Gil B, editor. *Newsletter Transplant. International figures on donation and transplantation-2018*. Strasbourg: EDQM; 2019. 99 p.

CZU:614.253.89+616-089.843

INTERVIU EFICIENT CU FAMILIA PENTRU DONAREA DE ORGANE ȘI ȚESUTURI: EXPERIENȚA DE 8 ANI

Cornelia Guțu-Bahov¹, Iraida Camerzan¹, Radu Avădăni^{1,2}, Victor Garbuz^{1,2}, Veaceslav Sterpu²

¹Catedra de Anesteziologie și Reanimatologie nr.2

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

²Secția Reanimare și Terapie Intensivă nr.1, SCM „Sfânta Treime”

Summary

Efficient family interview for organ and tissue donation: 8 years of experience

Cornelia Guțu-Bahov¹, Iraida Camerzan¹, Radu Avădăni^{1,2}, Victor Garbuz^{1,2}, Veaceslav Sterpu²

¹Department of Anesthesiology and Resuscitation No.2

Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy

²Reanimation and intensive care unit No.1, SCM „Sfânta Treime”

The objective of the study is the importance of interviewing the family for organ and tissue donation in the Republic of Moldova. Specialists must undoubtedly know the stages of the donation process and give maximum time to families. Our experience once again demonstrated the need for teamwork, respect for the family, determined by emotional support and the time given to it with the use of clear and simple language. Over the years, no family with an acceptance of organ and tissue donation has expressed any regrets, and 96% mentioned a positive impact by accepting the donation.

Keywords: interview; family, tissue and organ donation

Introducere. Sistematizarea experienței noastre care poate sprijini crearea unor practici pentru dezvoltarea interviului cu familia pentru donarea de organe și țesuturi în Republica Moldova.

Metode. Studiul retrospectiv, realizat în IMSP SCM „Sf. Treime”, în perioada martie 2014 – septembrie 2021, a inclus revizuirea discuțiilor a 89 de familii care au experimentat un interviu pentru donarea de organe, ca urmare 61 și-au exprimat

acceptul. Pentru analiza datelor s-a folosit studiu tematic de conținut.

Rezultate. S-au identificat trei etape de interviu: I - anunțarea decesului, care arată necesitatea cunoașterii istoricului bolii și tratamentului pacienților decedați; II - etapa de suport emoțional pentru familia decedatului (emoții de doliu); III - informații despre donație cu solicitarea pentru donare de organe/țesuturi. Una dintre

principalele dificultăți ale echipei medicale observate de noi în interviu este identificarea momentului potrivit pentru a introduce acest subiect de donare. Pe parcursul anilor nicio familie cu accept de donare de organe și țesuturi nu a exprimat recrete, iar 96% au menționat un impact pozitiv prin acceptarea donării.

Concluzii: Specialiștii trebuie să cunoască in-

discutabil etapele procesului de donație și să ofere timp maxim familiilor. Experiența noastră încă o dată a demonstrat necesitatea pregătirii în echipă, respectul pentru familie, determinat de suportul emoțional și timpul acordat familiei cu utilizarea unui limbaj clar și simplu.

Cuvinte-cheie: interviu, familie, donarea de țesuturi și organe

CZU: 617.713-089.843-74

SISTEME TEHNOLOGICE INOVAȚIONALE ÎN PRELEVAREA ȘI PROCESAREA CORNEEI

Adrian Cociug¹, Olga Macagonova², Lilea Dumbrăveanu³, Valeriu Cusnir³, Viorel Nacu²

¹Banca de țesuturi umane, Chișinău, Republica Moldova

²Laboratorul de Inginerie Tisulară și Cultură Celulară, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”,

³Catedra de Oftalmologie și Optometrie, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

Summary

Innovative technological systems in cornea collection and processing

Adrian Cociug¹, Olga Macagonova², Lilea Dumbrăveanu³, Valeriu Cusnir³, Viorel Nacu²

¹Human Tissue Bank, Chisinau, Republic of Moldova.

²Laboratory of Tissue Engineering and Cell Culture, „Nicolae Testemitanu” State University of Medicine and Pharmacy, Chisinau, Republic of Moldova.

³Department of Ophthalmology and Optometry, „Nicolae Testemitanu” State University of Medicine and Pharmacy, Chisinau, Republic of Moldova

The devices and tools used in the cornea sampling and processing is and will be one of the requirements used by the Eye Bank. Technological and informational progress tends to modernize all types of the devices that lead to increased quality of the cornea giving a longer storage with the of the viability of all epithelial corneal layers, stromal and endothelial. Bioreactors are complex devices that maintain the storage of the cornea ex vivo that are closer to the physiological norm. Many studies show that the materials that are made of these devices directly or indirectly influence the activity of the cells.

Keywords: endothelial cells, intraocular pressure, epithelial cells, eye bank

Dispozitivele și instrumentariul folosit în prelevările și procesarea corneei sunt și vor fi una din necesitățile folosite de Banca de ochi. Progresul tehnologic și informațional tinde să modernizeze toate tipurile de dispozitive, ceea ce conduce la sporirea calității corneei ce oferă o stocare *ex vivo* mai îndelungată cu păstrarea viabilității straturilor

corneei la nivel epitelial, stromal și endotelium mai aproape de norma fiziologică. Multe studii arată, că aceste dispozitive direct sau indirect influențează activitatea celulelor.

Cuvinte-cheie: celule endoteliale, mediu de cultură, presiune intraoculară, celule epiteliale, stroma, bioreactor, banca de ochi

УДК: 617.713-007.23-089.843

НОВАЯ МОДИФИКАЦИЯ КЕРАТОПЛАСТИКИ: СЕЛЕКТИВНАЯ ИНТРАКОРНЕАЛЬНАЯ ТРАНСПЛАНТАЦИЯ СТРОМЫ

Оганесян О.Г., Гусак Д.А., Макаров П.В., Ашикова П.Р.

ФГБУ „Национальный медицинский исследовательский центр глазных болезней имени Гельмгольца” Министерства здравоохранения Российской Федерации, Россия, 105062, Москва, ул. Садовая-Черногрозская 14/19, Россия

Summary

Intra-corneal selective stromal transplantation: a new modification of keratoplasty

Oganesyan O.G., Gusak D.A., Makarov P.V, Ashikova P.R.

The Helmholtz Moscow Institute of Eye Diseases, Sadovaya-Chernogryazskaya 14/19, Moscow, Russia